

**SPRAWOZDANIE ZA 2016 ROK W ZAKRESIE
UDOSTĘPNIANIA GORCZAŃSKIEGO PARKU NARODOWEGO DLA TURYSTYKI**

W roku 2016 w ramach działalności na rzecz udostępniania Gorczańskiego Parku Narodowego dla turystyki **realizowano projekt**: „*Działania ochrony przyrody metodami gospodarki leśnej i inne działania prowadzone na terenie Gorczańskiego Parku Narodowego*” **finansowany ze środków funduszu leśnego** w ramach umowy EZ.0290.1.13.2016 z dnia 22.08.2016 r. podpisanej przez PGL Lasy Państwowe i GPN. Dnia 14.12.2016 roku zakończono jego realizację.

W ramach projektu realizowano następujące działania:

1. Zapewnienie właściwej obsługi i usprawnienie przebiegu ruchu turystycznego w Gorczańskim Parku Narodowym poprzez utrzymywanie obiektów tworzących jego infrastrukturę zagospodarowania rekreacyjnego, wypoczynkowego i turystycznego. Pod tym hasłem zrealizowano zadania:

- a) *Prace konserwacyjne i ulepszanie pozainwestycyjne miejsc biwakowych Trusiówka i Oberówka* obejmujące zakup 2 fotopułapek do monitoringu miejsca biwakowego Oberówka, wymianę automatów-zamków wrzutowych do toalet zainstalowanych na miejscach biwakowych, konserwację instalacji toalet, a także renowację istniejącego oznakowania i zakup nowych drogowskazów do oznakowania miejsc biwakowych.
- b) *Bieżące utrzymanie miejsc biwakowych w sezonie 2016* obejmujące koszenie 2 miejsc biwakowych (Trusiówka i Oberówka) oraz wywóz nieczystości z toalet.

Koszt realizacji ww zadań wyniósł **14 tys. zł**

2. Zapewnienie właściwej obsługi i usprawnienie przebiegu ruchu turystycznego. Ochrona przyrody oraz zapewnienie bezpieczeństwa odwiedzającym poprzez konserwację, remonty i ulepszanie pozainwestycyjne infrastruktury szlaków i ścieżek edukacyjnych GPN. Pod tym hasłem zrealizowano zadania:

- a) Usuwanie drzew powalonych, uszkodzonych, martwych, usuwanie stojącego posuszu ze 122 km szlaków i ich bezpośredniego otoczenia mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa turystom;
- b) Prace konserwacyjne urządzeń technicznych na 56,5 km szlaków i ścieżek edukacyjnych; urządzeń technicznych na szlakach (czyszczenie sączków, brodów, progów);
- c) Zapobieganie erozji i zabagnieniu poprzez remonty i ulepszanie pozainwestycyjne

5 szlaków i 2 ścieżek edukacyjnych;

Nowa kładka przez torfowisko na ścieżce „Z Turbacza na Jaworzynę” .

Uzupełnienie sączków na zielonym szlaku z polany Gabrowska na Jaworzynę.

Uzupełnione sączki i ubytki na żółtym szlaku przez Borek i Zapadłe.

Uzupełnione stopnie na stromych odcinkach zielonych szlaków przez Turbaczyk i Obidowiec.

- d) Prace konserwacyjne małej infrastruktury szlaków i ścieżek edukacyjnych; w tym renowację 50 tablic, 50 drogowskazów, 106 słupków na ścieżkach edukacyjnych oraz 30 miejsc odpoczynkowych;

- e) Uzupełnienie małej infrastruktury szlaków i ścieżek edukacyjnych; w tym wykonanie i zainstalowanie w terenie 2 koszy na śmieci, tablicy na ścieżkę edukacyjną oraz 2 tablic z mapą;

Nowa tablica z mapą GPN przy schronisku pod Turbaczem.

Nowa tablica ścieżki „Z Turbacza na Jaworzynę”

- f) odtworzenie źródła na polanie Stawieniec.

Koszt całości realizacji działania *Ochrona przyrody oraz zapewnienie bezpieczeństwa odwiedzającym poprzez konserwację, remonty i ulepszanie pozainwestycyjne infrastruktury szlaków i ścieżek edukacyjnych GPN* wyniósł **165 tys. zł.**

3. **Zapewnienie właściwej obsługi i usprawnienie przebiegu ruchu turystycznego. Bieżące utrzymanie szlaków turystycznych i ścieżek edukacyjnych w sezonie 2016.** Pod tym hasłem zrealizowano zadania:

- a) oczyszczanie 122 km szlaków i ścieżek edukacyjnych ze śmieci pozostawionych przez odwiedzających;
- b) zakup worków, rękawic dla służby terenowej Parku do bieżącego oczyszczania szlaków ze śmieci;
- c) koszty utylizacji zebranych śmieci - odbiór przez specjalistyczne firmy;
- d) zakup farb i innych materiałów niezbędnych do bieżącej konserwacji małej infrastruktury szlaków i ścieżek edukacyjnych;

Koszt działania wyniósł **22 483,94 zł**.

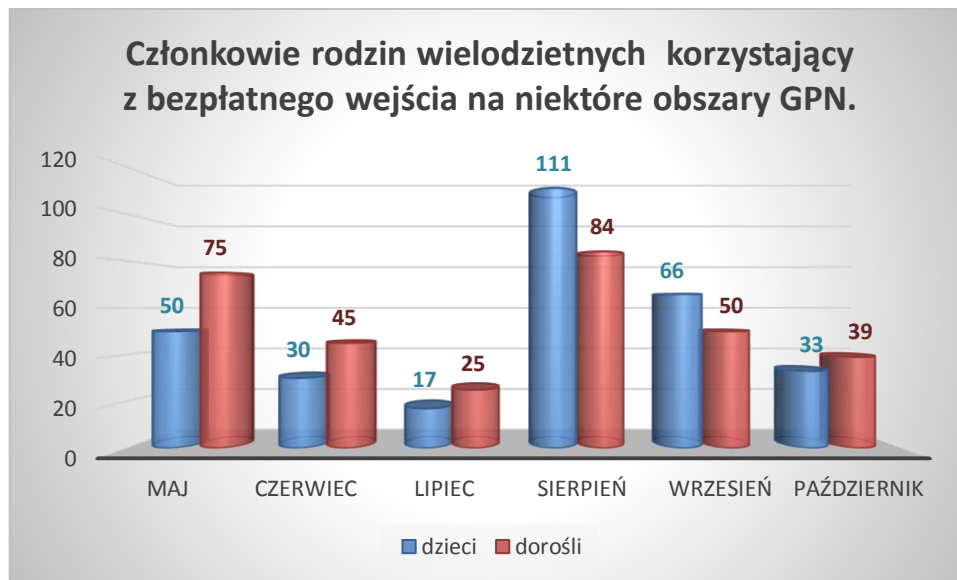
Ogółem na działania związane z udostępnianiem terenu Parku dla turystyki wydatkowano 201,5 tys. zł ze środków funduszu leśnego.

Pozostałe działania realizowano w ramach wypracowanych środków własnych.

4. **Obsługa punktu sprzedaży biletów w Koninkach i miejsca biwakowego na polanie Oberówka.** W 2016 roku sprzedano – 18 414 biletów, w tym poprzez sms – 317 biletów. W stosunku do 2015 roku nastąpił wzrost o 15,33 %.

W 2016 roku wprowadzono w punkcie sprzedaży ewidencję członków rodzin wielodzietnych posiadających ważną Kartę Dużej Rodziny i korzystających - zgodnie z Zarz. 19/2015 Dyrektora GPN z dnia 03.06.2015r. - z bezpłatnego wejścia na niektóre obszary GPN.

Z tej formy ulgi skorzystało w 2016 roku - 625 osób, w tym 307 dzieci i 318 osób dorosłych.

Punkt w Koninkach działał od 1 maja do końca 31.10.2016r. Wartość sprzedanych biletów wstępu na niektóre obszary GPN w roku 2016 wyniosła netto 56 841,47 zł . **Na działalność GOPR przekazano 7809,28 zł .**

Ogółem dochód ze sprzedaży biletów za wstęp na niektóre obszary GPN w roku 2016 wyniósł około 32 tys. zł, które przeznaczono na utrzymanie (drobne naprawy, renowacja) infrastruktury turystycznej Parku, obsługę miejsc biwakowych, monitoring ruchu turystycznego i organizację imprezy „Weekend z GPN”.

- Obsługa parkingu i miejsca biwakowego na polanie Trusiówka w Lubomierzu- Rzekach.** Zakres usług oferowanych na biwaku to: parking, ustawienie namiotu, grillowanie, wypożyczenie sprzętu grillowego, rozpalenie ogniska wraz z zakupem wiązek opałów, korzystanie z toalet. Dochód z udostępniania miejsca biwakowego i parkingu to tylko 1 363 zł. Mimo, iż parking i miejsce biwakowe praktycznie nie przynosi dochodu to obsługa zapewnia czystość i nadzór nad obiektem. Od 2014 roku nie stwierdzono szkód oraz wandalizmu mimo, iż w latach ubiegłych były one normą. Jest to także zasługą zainstalowanego monitoringu i jego obsługi przez załogę O.O. Turbacz.

Wartość sprzedaży usług wyniosła ok. 8,6 tys. zł netto.

- W roku bieżącym **Gorczański Park Narodowy we współpracy z Grupą Podhalańską GOPR, gminą Mszana Dolna, lokalnymi artystami, rękodzielnikami i właścicielami gospodarstw agroturystycznych zorganizował dwa festyny pn. „WEEKEND Z GORCZAŃSKIM PARKIEM NARODOWYM”** popularyzujące nasz region, turystykę przyrodniczą i kulturową oraz propagujące bezpieczne wędrowanie.

W dniach 30.04. – 1.05.2016 r. (sobota- niedziela) – miejsce biwakowe Oberówka w Koninkach odwiedziło ok. 500 turystów oraz mieszkańców gminy Niedźwiedź i Mszana Dolna.

W długi weekend sierpniowy (13-14 .08.2016r.) na miejsce biwakowe Trusiówka w Lubomierzu-Rzekach przybyło jeszcze więcej turystów, około 400 osób każdego dnia. Podczas festynów poprzez liczne zabawy i konkursy organizowane przez pracowników Parku turyści poznawali przyrodę i kulturę Gorców. Ratownicy Grupy Podhalańskiej Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego uczyli zasad udzielania pierwszej pomocy, korzystania z podstawowego sprzętu turystycznego, asekurowali ich podczas wspinaczki na ścianie i moście powietrznym. Uczestnicy festynu mogli także spróbować kiełbaski z nad ogniska oraz miejscowych specjałów, zrobić pamiątkowe zdjęcie z salamandrą czy też własnoręcznie wykonać pamiątkę.

Przedstawiciele Komendy Wojewódzkiej zapoznawali turystów z zasadami bezpieczeństwa podczas wypoczynku. Przedstawiciele lokalnych gospodarstw agroturystycznych, artystów, rękodzielników prezentowali swoje prace.

Odwiedzający stoiska - zarówno turyści jak i mieszkańcy naszych gmin - podkreślali edukacyjne i społeczne walory tego typu imprez. Dużym zainteresowaniem cieszyły się przygotowane liczne terenowe zabawy, które zachęcały całe rodziny do twórczego i aktywnego odpoczynku.

7. W okresie wiosennym – podobnie jak w latach poprzednich - byliśmy organizatorami kilku szkoleń dla przewodników beskidzkich pragnących uzyskać uprawnienia na Gorczański Park Narodowy. **W 2016 zorganizowano 4 szkolenia dla przewodników beskidzkich:**

Pierwsze szkolenie, które odbyło się 17 kwietnia 2016 przebiegało pod hasłem - *Poznajemy ptaki Gorczańskiego Parku Narodowego*. Szkolenie prowadziła Mariola Stefanik – pracownik ZEIUP – autorka wydanego w roku ubiegłym pakietu *Poznajemy 25 gatunków ptaków – zestaw początkującego obserwatora*. Przewodnicy obserwowali małe ptaki śpiewające w parku dworskim hr. Wodzickich w Porębie Wielkiej.

Drugie szkolenie, które odbyło się 23 kwietnia prowadził uznany lichenolog Paweł Czarnota – kierownik Pracowni Naukowej w GPN. Tematem były porosty, ich biologia oraz ochrona. Dla wielu przewodników był to całkiem nowy temat. Niektórzy zafascynowani tematem dostrzegli nowy wątek, który zamierzają rozwijać w swoich przewodnickich „gadkach”.

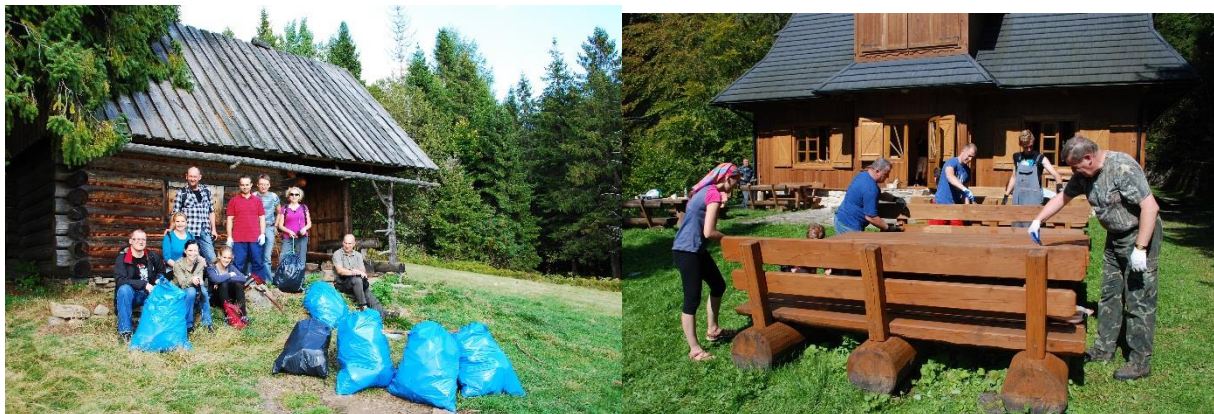

Trzecie i czwarte szkolenie (7 i 8.05.2016r) na temat kuraków oraz ich ochrony poprowadził kierownik zespołu Ochrony Przyrody w GPN , a także prezes zarządu Komitetu Ochrony Kuraków - Zbigniew Żurek. W swojej obszernej prezentacji, ale również podczas sesji terenowej poruszył problemy kuraków i ich ochrony nie tylko w Gorcach, ale w całym kraju.

Ogółem w szkoleniach w bieżącym roku udział wzięło 128 osób, które otrzymały uprawnienia.

8. **We wrześniu już po raz szósty wraz z firmą Cummins z Krakowa zorganizowaliśmy akcję „Czyste Góry”.** Pracownicy wraz z rodzinami (ponad 20 osób) sprzątając gorczańskie szlaki zebrali kilkanaście worków śmieci z czarnego i czerwonego szlaku w O.O. Kiczora. ze

szczególnym uwzględnieniem polan Jankówki, Zielenica, Hala Młyńska, Cioski Ochotnickie. Nasi wieloletni sponsorzy tej akcji odnowili również małą infrastrukturę przy Gajówce Mikołaja w Łopusznej.

Sporządziła:
Krystyna Popko-Tomasiewicz